

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-06-26

Diarienummer N161-2483/22

Handläggare

Kamila Norlander

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: kamila.norlander@funktionsstod.goteborg.se

Åtgärder för budget i balans 2023

Förslag till beslut

Nämnden för funktionsstöd godkänner förvaltningens förslag till åtgärder för att nå budget i balans 2023.

Sammanfattning

I samband med ekonomisk lägesrapport per maj, som godkändes av nämnden på sammanträdet i juni, redovisade förvaltningen en negativ prognos för helåret på 20 mnkr. Prognosen beror på utmaningar med att anpassa personalkostnader till förändrade volymer och brukarnas behov. När negativ prognos konstaterats ska åtgärder tas fram och beslutas för att komma i budget i balans enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

I samband med arbetet att identifiera åtgärder för budget i balans framkom det att effektiv resursplanering och restriktiv vikarieanskaffning inte har implementerats fullt ut i förvaltningen. För att sänka personalkostnader och öka likvärdigheten kommer förvaltningen nu att tydliggöra rutiner vid vikarieanskaffning inom alla verksamheter. Åtgärden innebär en förväntad kostnadsminskning motsvarande 15 mnkr för perioden augusti till och med december 2023 vilket borde varit medräknat när prognosen för maj sammanställdes.

Förvaltningen gör därför en ny bedömning av helårprognosen till -5 mnkr och har tagit fram förslag på åtgärder motsvarande det beloppet för beslut av nämnden. Samtliga förslag på åtgärder innebär att goda levnadsvillkor upprätthålls.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen redovisar en negativ prognos för helåret vilket innebär att förslag till åtgärder ska presenteras för nämnden. Åtgärdsförslagen som förvaltningen tagit fram bedöms bidra till en effektiv resursanvändning och är utformade så att nämnden senast till utgången av innevarande budgetår når en överensstämmelse med det ekonomiska målet budget i balans.

Nationella jämförelser visar att Göteborgs stads kostnader inom LSS ligger högre än genomsnittet för Sveriges kommuner och högre än övriga storstäder. Utvecklingen med ett högt kostnadsläge inom LSS har funnits under en längre tid och flera fördjupningar och analyser har genomförts för att undersöka orsakerna bakom. Förvaltningen har ett uppdrag att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet vilket flera av anpassningarna vi genomför och åtgärder som nämnden föreslås fatta beslut om är ett led i.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Insatser som förvaltningen för funktionsstöd utför ska bidra till att målgrupperna kan leva ett självständigt liv utifrån rättighetsområdena i Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Ett av de 10 rättighetsområdena i programmet belyser särskilt rätten att kunna välja innehållet i och utforma sin fritid på lika villkor som alla andra. Ett av förslagen till åtgärd för att nå budget i balans handlar om begränsning av kultur- och fritidsaktiviteter som kräver stöd av personal för att kunna genomföras inom bostad med särskilt service, men som inte direkt kan härröras till brukarens biståndsbeslut och genomförandeplan. För vissa brukare kan åtgärden upplevas som en försämring. Förvaltningen bedömer likväl att åtgärden är en del i arbetet med ökad likvärdighet och effektiv resursanvändning.

Samverkan

Information om ärendet lämnas på förvaltningsgemensam samverkansgrupp (FSG) den 11 juli 2023.

Ärendet

Förvaltningen har gjort en ny bedömning av helårsprognosen och tagit fram förslag på åtgärder för budget i balans 2023 för nämnden att ta beslut om. Ärendet innehåller även beskrivning av eventuella konsekvenser utifrån brukar- och medarbetarperspektiv och beräknade ekonomiska effekter av förslagen.

Beskrivning av ärendet

I samband med ekonomisk lägesrapport per maj redovisade förvaltningen en negativ prognos för helåret på 20 mnkr. Prognosen beror på utmaningar med att anpassa personalkostnader till förändrade volymer och brukarnas behov. Detta är ett uppdrag som förvaltningens chefer arbetat kontinuerligt med, men som ännu inte gett förväntad effekt under året. Delar av anpassningar har inte genomförts fullt ut och detta arbete har i och med nämndens utfall intensifieras. Förvaltningen har stort fokus på området.

Enligt Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning ska förvaltningsdirektören senast 20 kalenderdagar efter det att den negativa prognosen konstaterats presentera förslag till åtgärder för nämnden. Nämnd har, efter det att en uppföljningsrapport med negativa avvikelser framlagts för nämnden, 30 kalenderdagar på sig att fatta nödvändiga beslut om åtgärder.

I samband med arbetet med att identifiera åtgärder för budget i balans framkom att effektiv resursplanering och restriktiv vikarieanskaffning inte har implementerats fullt ut i förvaltningen. För att sänka personalkostnader och öka likvärdigheten kommer förvaltningen att tydliggöra rutiner vid vikarieanskaffning inom alla verksamheter. Det innebär att resursanpassning ska göras inför varje tillsättning av pass och att vikarier tillsätts endast vid akut frånvaro eller ökade behov, efter att bedömning har gjorts av chef.

Åtgärden innebär en förväntad kostnadsminskning motsvarande 15 mnkr för perioden augusti till och med december 2023 vilket borde varit medräknat när prognosen för maj sammanställdes.

Förvaltningen gör därför en ny bedömning av helårprognosen till -5 mnkr och tar fram följande förslag på åtgärder för motsvarande belopp för beslut i nämnden:

1. Minskning av kultur- och fritidsaktiviteter som kräver personalstöd inom bostad med särskilt service för vuxna och barn, 3 mnkr.

Inom insatsen bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service för funktionshindrade (LSS) ingår kultur och fritid. Det innebär att kultur- och fritidsaktiviteter bedöms i biståndsbeslut och i genomförandeplan och ska genomföras. Det har dock framkommit att det finns kultur- och fritidsaktiviteter med personal utöver det som nämns ovan.

Förvaltningen föreslår därför att tiden för kultur- och fritidsaktiviteter minskas för aktiviteter där personal måste medverka. Förslaget påverkar samtliga aktiviteter utifrån kultur och fritid som inte direkt kan härröras till brukarens biståndsbeslut och genomförandeplan och innebär att dessa begränsas i omfattning och frekvens.

Åtgärden kan innebära kvalitetsförsämring för brukaren om aktiviteter inte kan genomföras som tidigare planerat. För att identifiera och minimera de negativa

konsekvenserna som kan uppstå kommer varje enhet som berörs av förändringen att genomföra riskbedömningar utifrån brukarperspektiv.

Förvaltningen bedömer att åtgärden är en del i arbetet med ökad likvärdighet och effektiv resursanvändning. Åtgärden innebär en förväntad kostnadsminskning motsvarande cirka 3 mnkr för perioden september till och med december 2023.

2. Utvecklingsbidrag betalas inte ut till civilsamhällets organisationer inom funktionshinderområdet, 0,7 mnkr

I budgeten 2023 finns, utöver verksamhetsbidrag på 36 mnkr, en miljon kronor avsatt till utvecklingsbidrag som civilsamhällets organisationer inom funktionshinderområdet kan ansöka om under året. Förvaltningen föreslår att 731 tkr, som ännu inte nyttjats för 2023, inte betalas ut.

Förvaltningen bedömer att åtgärden inte kommer att innebära några påtagliga konsekvenser för föreningarna då kommunfullmäktige beslutat om ytterligare 5 mnkr att fördela under 2023 i samband med tilläggsbudget 2023.

3. Etablera nytt boende med särskild service på Hundraårgatan, vilket ger besparing motsvarande 1,3 mnkr

Förvaltningen föreslår en uppstart av en ny bostad med särskild service med åtta lägenheter på Hundraårgatan med kort varsel. Lokalerna är i behov av ytskiktsreovering samt en ombyggnation av kök i lägenheter för att klara krav på fullvärdighet enligt LSS, vilket är inte färdigt vid inflytt utan åtgärdas i senare skede.

Förvaltningen kommer genom denna etablering att kunna verkställa åtta icke verkställda beslut om bostad med särskild service. Personerna bor idag på en korttidsplats enligt SoL i avvaktan på verkställighet, övervägande på köpta externa platser som genom etableringen kan avslutas. I samband med flytten frigörs även plats på korttidsboende i Dalheimers hus.

Förvaltningen bedömer att åtgärden kan innebära påpekande från tillsynsmyndighet på grund av att boendet tas i bruk trots avsaknad av fullvärdiga kök. På samma adress finns flera kommunala verksamheter riktade till målgruppen lokaliserade vilket gör att även det kan innebära påpekande från tillsynsmyndighet.

Genom att öppna ett nytt boende på Hundraårgatan frigörs platser på korttidsboenden vilket kommer bidra till effektivare process för utskrivningsklara personer från sjukhus som väntar på korttidsplats. Det kommer innebära en minskad kostnad för betaldagar med cirka 1,3 mnkr kronor.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har tagit fram förslag på åtgärder för budget i balans 2023. Dessa bedöms bidra till ökad likvärdighet och effektiv resursanvändning. Med genomförda åtgärder når ändå förvaltningen intentionerna med LSS om goda levnadsvillkor.

Föreslagna åtgärder för budget i balans och fortsatt arbete att genomföra de anpassningar som ännu inte har genomförts fullt ut, innebär ökade krav på ledarskapet.

Camilla Blomqvist

Kamila Norlander

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef ekonomi